

INNOVATIVE WORLD
Ilmiy tadqiqotlar markazi

INNOVATION TALABALAR AXBOROTNOMASI

 <https://innoworld.net>

 +998335668868

ILMIY JURNAL

ICJ JOURNALS
MASTER LIST

ISSN

INTERNATIONAL
STANDARD
NUMBER
FOR SERIALS
PUBLICATIONS

doi

zenodo

OpenAIRE

Academic
Resource
Index
ResearchBID

Google Scholar

open access.nl

INNOVATION TALABALAR AXBOROTNOMASI

3-JILD, 1-TO'PLAM
2026

Jurnal quyidagi xalqaro bazalarda indekslanadi:

Ilmiy jurnalning rasmiy sayti:
www.innoworld.net

O'ZBEKISTON-2026

3-JILD, 1-TO'PLAM | 2026 |

+99833 5668868 | www.innoworld.net | @Anvarbek_PhD

"Axborot texnologiyalari" fanini o'qitishda interaktiv texnologiyalardan foydalanish

Tolibov Yaxyojon G'olib o'g'li

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Urgut filiali "biznesni boshqarish va tabiiy fanlar" fakulteti, "Axborot tizimlari va texnologiyalari"
2 – bosqich talabasi

Xalimov Azizjon Normurod o'g'li

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Urgut filiali "biznesni boshqarish va tabiiy fanlar" fakulteti, "Axborot tizimlari va texnologiyalari"
2 – bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada "Axborot texnologiyalari" fanini o'qitishda eski an'anaviy metodlarning o'rniga zamonaviy metod va texnologiyalardan foydalanish, elektron platformalarning ta'lim jarayonida qo'llanishi va uning foydasi haqida so'z yuritilgan. Google classroomni foydaliligi, Coursera platformasining talabalarning darsdan tashqari vaqtini samarali o'tkazishi haqida so'z yuritilgan. Ushbu maqolada darsning metodlariga yangi va zamonaviy texnologiyalari integratsiya qilinishi va uning samaraliligi haqida so'z yuritilgan.

Kalit so'zlar: *Google Classroom, Coursera, "Axborot texnologiyalari", elektron platformalar, sun'iy intellekt, gamifikatsiya, interaktiv texnologiyalar, Khan academy*

Abstract: This article discusses the use of modern methods and technologies in teaching the subject of "Information Technologies" instead of old traditional methods, the use of electronic platforms in the educational process and their benefits. The usefulness of Google Classroom, the Coursera platform for students to spend their extracurricular time effectively are discussed. This article discusses the integration of new and modern technologies into teaching methods and their effectiveness.

Keywords: *Google Classroom, Coursera, "Information Technologies", electronic platforms, artificial intelligence, gamification, interactive technologies, Khan academy.*

Аннотация: В данной статье рассматривается использование современных методов и технологий в преподавании предмета «Информационные технологии» вместо старых традиционных методов, применение электронных платформ в образовательном процессе и их преимущества. Обсуждается полезность платформы Google Classroom и Coursera для эффективного использования студентами внеучебного времени. В статье рассматривается интеграция новых и современных технологий в методы обучения и их эффективность.

Ключевые слова: *Google Classroom, Coursera, «Информационные технологии», электронные платформы, искусственный интеллект, геймификация, интерактивные технологии, Khan Academy.*

KIRISH. Axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi va ularning jamiyat hayotining barcha sohalariga chuqur kirib borishi ta'lim tizimi oldiga yangi talab

va vazifalarni qo'yimoqda. Bugungi kunda ta'lim jarayonida faqat tayyor bilimlarni yetkazib berish emas, balki mustaqil fikrlay oladigan, muammolarni tahlil qilish va zamonaviy texnologiyalar yordamida samarali yechimlar topa oladigan mutaxassislarni tayyorlash muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, "Axborot texnologiyalari" fanini o'qitishda talabalarni faol o'quv jarayoniga jalb etish, ularning amaliy ko'nikma va kompetensiyalarini rivojlantirish dolzarb masalaga aylanmoqda.

An'anaviy o'qitish usullarida bilim asosan o'qituvchi tomonidan tayyor holda berilib, talabalar esa ko'proq tinglovchi rolida ishtirok etadi. Dars jarayonlari an'anaviy tarzda ya'ni ma'ruza va smenar shaklida o'tmoqda. Bunday yondashuv axborot texnologiyalari kabi tez o'zgaruvchan va amaliy yo'naltirilgan fanlar uchun yetarli samaradorlikni ta'minlay olmaydi. Shu sababli ta'lim jarayonida interaktiv metodlardan foydalanish zarurati tobora ortib bormoqda. Interaktiv metodlar o'quv jarayonining subyektlari o'rtasidagi faol hamkorlikka asoslanib, talabalarining mustaqil izlanish olib borishiga, muloqot qilishiga va bilimlarni amaliy faoliyat jarayonida egallashiga imkon yaratadi.

Axborot texnologiyalari fanini o'qitishda interaktiv metodlarning qo'llanilishi talabalarining fanga bo'lgan qiziqishini oshirish, nazariy bilimlarni amaliy mashg'ulotlar bilan uyg'unlashtirish hamda ularning kasbiy tayyorgarlik darajasini yuksaltirishga xizmat qiladi. Bunda muammoli vaziyatlar asosida o'qitish, guruhli ishlash, loyiha faoliyati va raqamli ta'lim platformalaridan foydalanish kabi metodlar alohida ahamiyat kasb etadi. Ushbu yondashuvlar orqali talabalar nafaqat bilim oladi, balki axborotni tahlil qilish, jamoada ishlash va texnologik muammolarni hal etish ko'nikmalarini ham shakllantiradi.

Mazkur maqolaning maqsadi axborot texnologiyalari fanini o'qitishda interaktiv metodlardan foydalanishning nazariy va amaliy jihatlarini tahlil qilish, ularning ta'lim samaradorligiga ta'sirini asoslash hamda o'quv jarayoniga joriy etish bo'yicha ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Tadqiqot jarayonida zamonaviy pedagogik yondashuvlar, ta'lim amaliyotida qo'llanilayotgan interaktiv metodlar va ularning natijalari tahlil qilinib, mazkur fan doirasida interaktiv o'qitishning ahamiyati ilmiy asosda yoritib beriladi.

Asosiy qism. Bizni o'rab turgan borliq haqidagi bilimlar yoki har qanday ma'lumotlar axborot deb ataladi.

Axborot texnologiyasi – bu bir zanjirga birlashgan, axborotni yig'ish, qayta ishlash, saqlash, tarqatish va aks etish, shu bilan birga axborotning ishonchliligi va tezkorligini oshirish jarayonlari, mehnat unumdorligini orttirish maqsadida informatsion resursdan foydalanishni ta'minlovchi uslublarni ishlab chiqish jarayonlari va dasturni texnik vositalarining yig'indisidir.

Axborot texnologiyalari fanini o'qitishning nazariy asoslari zamonaviy pedagogika, didaktika hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanish qonuniyatlariga tayanadi. Ushbu fan ta'lim jarayonida nafaqat texnik bilimlarni berishga, balki talabalarda algoritmik tafakkur, mantiqiy fikrlash, axborotni tahlil qilish va uni amaliy faoliyatda qo'llash kompetensiyalarini

shakllantirishga yo'naltirilganligi bilan ajralib turadi. Shuning uchun axborot texnologiyalari fanini o'qitishda bilim mazmunini tanlash, uni tizimlashtirish va o'zlashtirish jarayonini tashkil etishda ilmiylik, izchillik, uzviylik va amaliy yo'naltirilganlik tamoyillariga qat'iy amal qilinishi zarur.

Mazkur fan o'qitishning nazariy asoslarida shaxsga yo'naltirilgan ta'lim konsepsiyasi muhim o'rin egallaydi. Bu yondashuvda talaba o'quv jarayonining markaziy subyekti sifatida qaralib, uning individual imkoniyatlari, qiziqishlari va tayyorgarlik darajasi hisobga olinadi. Axborot texnologiyalari fanining mazmuni murakkab va tez yangilanib boruvchi bilimlardan iborat bo'lganligi sababli, o'qitish jarayonida konstruktivizm nazariyasiga asoslangan metodlardan foydalanish samarali hisoblanadi. Ushbu nazariyaga ko'ra, bilimlar tayyor holda berilmaydi, balki talabalar tomonidan mustaqil izlanish, tajriba va muloqot jarayonida shakllantiriladi.

Axborot texnologiyalari fanining o'qitish jarayonida didaktik tamoyillar bilan bir qatorda pedagogik texnologiyalar nazariyasi ham muhim ahamiyat kasb etadi. O'quv jarayonini loyihalash, rejalashtirish va boshqarishda ta'limning maqsadi, mazmuni, shakl va metodlarining o'zaro uyg'unligi ta'minlanishi lozim. Bu esa fan bo'yicha bilimlarni bosqichma-bosqich o'zlashtirish, nazariy tushunchalarni amaliy mashg'ulotlar orqali mustahkamlash hamda talabalarning mustaqil faoliyatini tashkil etish imkonini beradi. Natijada axborot texnologiyalari fanini o'qitish jarayoni ilmiy asoslangan, samarali va zamonaviy ta'lim talablariga mos holda amalga oshiriladi.

Biz fanning asosiy mazmuni haqida gapiradigan bo'lsak, u quyidagilardan iborat;

- axborotlarni to'plash, uzatish va qayta ishlash
- zamonaviy axborot texnologiyalari
- zamonaviy axborot texnologiyalarini ta'lim jarayoniga qo'llash va uning ahamiyati
- o'quv va nazorat qiluvchi dasturlar va ular bilan ishlash
- matnli va grafikli axborotlarni qayta ishlash texnologiyalari
- multimediali texnologiyalar bilan ishlash
- masofaviy ta'limni yo'lga qo'yish va boshqalar.

Biz fanning asosiy mazmunlarini yozdik, ammo asosiy vazifalari ko'p.

Interaktiv metodlar ta'lim jarayonida o'qituvchi va talabalar o'rtasidagi faol muloqot, hamkorlik va birgalikdagi intellektual faoliyatga asoslangan o'qitish usullari majmuini anglatadi. Ushbu metodlar zamonaviy pedagogik yondashuvlarning muhim tarkibiy qismi bo'lib, ularning asosiy maqsadi ta'lim oluvchilarning faolligini oshirish, mustaqil fikrlashini rivojlantirish hamda bilimlarni chuqur va barqaror o'zlashtirishga erishishdan iborat. An'anaviy ta'limda bilimlar asosan bir yo'nalishda uzatilgan bo'lsa, interaktiv metodlar ta'lim jarayonini ikki tomonlama va ko'p tomonlama muloqot asosida tashkil etishni

taqozo etadi, bu esa bilimlarni o'zlashtirish samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

Zamonaviy ta'lim muhitida interaktiv metodlarning ahamiyati raqamli texnologiyalar bilan uzviy bog'liq holda yanada ortib bormoqda. Xususan, Google Classroom platformasi ta'lim jarayonini interaktiv tashkil etish uchun qulay imkoniyatlarni taqdim etib, o'qituvchi va talabalar o'rtasida doimiy aloqani ta'minlaydi. Ushbu platforma orqali topshiriqlarni berish va qabul qilish, baholash, fikr almashish hamda o'quv materiallarini tizimli joylashtirish mumkin bo'lib, bu jarayon talabalarning mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Qulay tomoni ham shundagi talabalarning mustaqil ta'lim jarayonini qabul qilishda Google Classroom orqali qabul qilish juda ham qulay, inson omilini kamaytiradi va vaqt tejamkorligiga olib keladi, Coursera kabi ochiq onlayn ta'lim platformalari esa interaktiv videodarslar, testlar, loyihaviy topshiriqlar va muhokama forumlari orqali ta'lim oluvchilarning o'quv jarayonidagi faolligini oshiradi hamda global miqyosda bilim almashish imkonini yaratadi.

Sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim jarayoniga kirib kelishi interaktiv metodlarning yangi bosqichini shakllantirmoqda. Sun'iy intellekt asosida ishlovchi ta'lim tizimlari talabalarning bilim darajasini tahlil qilish, individual o'quv yo'nalishlarini shakllantirish va moslashtirilgan o'quv materiallarini taklif etish imkonini beradi. Bunday yondashuv ta'lim jarayonini shaxsga yo'naltirilgan holda tashkil etishga xizmat qilib, har bir talabaning o'z imkoniyatlariga mos tarzda bilim olishini ta'minlaydi. Shuningdek, sun'iy intellekt asosidagi avtomatik baholash tizimari va virtual yordamchilar o'qituvchining yuklamasini kamaytirib, ta'lim sifatini oshirishga ko'maklashadi.

Raqamli texnologiyalarning rivojlanishi bu ta'limga ham sezilarli darajada ta'sir ko'rsatmoqda. Buning natijasida xalqaro ta'lim standartlari ham rivojlanib bormoqda. Xalqaro ta'lim standartlari rivojlanib borayotgan bir paytda bizda ham ta'lim berish metodikasini rivojlantirishga ehtiyoj sezilmoqda. An'anaviy metod talabalarni darsga e'tiborini jalb qila olmayabdi, shu sababli dars jarayonlarida zamonaviy va interaktiv metodlardan foydalanish lozimdir. Axborot texnologiyalari fanini o'qitishda interaktiv metodlardan foydalanish tajribasi so'nggi yillarda nafaqat nazariy, balki amaliy jihatdan ham keng tatbiq etilmoqda. Amaliyot ko'rsatadiki, interaktiv metodlarni qo'llash o'quv jarayonining samaradorligini oshirish, talabalar faolligini rag'batlantirish va nazariy bilimlarni amaliy ko'nikmalar bilan uzviy bog'lash imkonini beradi. Dars jarayonlarini elektron platformalarda tatbiq etish talabalarni mavzuni sifatli o'rganishiga yordam beradi. Elektron ta'lim platformalarni turlari ko'p bo'lib ularga quyidagi asosiy turlarini misol qilishimiz mumkin:

1. Coursera;
2. Khan Academy;
3. Codecademy;
4. Google classroom;
5. LinkEdIn Learning.

Bular asosiylari bo'lib, elektron ta'lim platformalarining turlari ko'p.

Google Classroom – o'qituvchi yoki talabalar o'quv jarayonida yoki undan tashqarida bo'lganlarida foydali vosita bo'lib ular dars berishda davom etishlari va o'tkazib yuborilgan darslarni o'zlashtirishlari mumkin. Google Classroom murakkab bo'lmagan platforma bo'lib, ishlash oson va dizayni qulay. Yuklangan topshiriqlar va barcha materiallar avtomatik ravishda Google Drivedagi papkalarga joylashtiriladi va kurslarning o'chib ketmasligiga va doimiy saqlanishiga olib keladi.

Google Classroomning eng asosiy samaradorligi shundaki, qulay va samarali aloqani tashkil etadi va vaqt samaradorligiga olib keladi. Ya'ni o'qituvchi tashkil etgan kursdagi vazifalarni bajaradi va unga qaytadan joylaydi. Classroomning yana bir qulayligi shundaki u ochiq, xavfsiz va bepuldir. Unda reklamar mavjud emas va talabalar uchun materiallar va ma'lumotlar marketing maqsadlarida ishlatilmaydi.

Coursera – bu universitet darajasidagi va sertifikatlashtirish dasturlari bo'yicha onlayn ta'lim uchun platforma. Unda 300 dan ortiq sun'iy intellekt va kompyuter bilimlariga oid kurslar mavjud bo'lib, talabalar darsdan tashqari muhitda platformadagi kurslarni o'rganishi va kurs yakunida berilgan testlarni bajarish natijasida kursni puxta o'rganadi, natijada talabaga sertifikat beriladi.

Dars jarayonlarni boyitish uchun sun'iy intellekt bilan zamonaviy tarzda o'tkazish talabalarning darsga e'tiborini jalb etadi. Elektron darsliklar va interaktiv dasturlar ta'lim jarayonida katta ahamiyatga ega. Ular nafaqat ma'lumotni o'qitish, balki talabailarning amaliy ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Masalan, dasturlash tillari bo'yicha interaktiv darsliklar talabailarga real vaqtda kod yozish, xatoliklarni aniqlash va to'g'rilashim koniyatini yaratadi. Bunday resurslar orqal talabailar o'zlarining o'rganish uslubiga mosravishda ta'lim oladilar. Boshqa bir misol sifatida, virtual laboratoriyalarni keltirish mumkin. Ular orqali talabailar dasturlash, ma'lumotlar bazasini yaratish, tarmoq texnologiyalari va boshqa sohalarida amaliy mashqlarni bajarishlari mumkin.

Gamifikatsiya – bu ta'lim jarayonini o'yin elementlari bilan boyitish usulidir. Bu usul yordamida talabailar darslarga yanada qiziqish bilan yondashadilar. O'yinlar va interaktiv ta'lim vositalari yordamida talabailar nafaqat bilim olishadi, balki o'z ko'nikmalarini va kreativ fikrlash qobiliyatlarini ham rivojlantiradilar. Masalan, algoritmlar yaratish yoki kod yozish o'yinlari orqali talabailar nafaqat nazariy bilimlarga ega bo'ladilar, balki amaliy tajriba ham orttiradilar. O'yinlar va simulyatsiyalar orqali talabailar murakkab mavzularni osonroq tushunadilar va ularni real hayotda qanday qo'llashni o'rganadilar.

XULOSA. Ushbu maqolada axborot texnologiyalari fanini o'qitishda interaktiv metodlardan foydalanish masalasi nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilindi. Tadqiqot davomida interaktiv metodlarning ta'lim jarayonidagi o'rni, ularning talabalarning faolligi va bilimlarni o'zlashtirish darajasiga ta'siri o'rganildi. O'rganishlar shuni ko'rsatdiki, Google Classroom, Coursera kabi raqamli ta'lim platformalari hamda sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish o'quv jarayonini yanada samarali, tizimli va qulay tashkil etishga imkon beradi. Bunday

yondashuvlar orqali talabalarning mustaqil ishlash, axborotni tahlil qilish va amaliy vazifalarni bajarish ko'nikmalari sezilarli darajada rivojlanadi.

Maqola natijalari asosida aytish mumkinki, interaktiv texnologiyalar axborot texnologiyalari fanining mazmuniga mos bo'lib, ularni qo'llash talabalarning fanga bo'lgan qiziqishini oshiradi hamda nazariy bilimlarni amaliy faoliyat bilan uyg'unlashtirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, interaktiv metodlarni samarali qo'llash o'qituvchidan zamonaviy pedagogik va raqamli kompetensiyalarga ega bo'lishni, ta'lim oluvchilardan esa faol ishtirok va mas'uliyatni talab etadi.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, quyidagi takliflarni bildirish mumkin: axborot texnologiyalari fanini o'qitishda interaktiv metodlardan muntazam va tizimli foydalanish lozim; dars jarayonida Google Classroom va boshqa onlayn platformalar imkoniyatlaridan kengroq foydalanish maqsadga muvofiq; sun'iy intellekt asosidagi ta'lim vositalarini bosqichma-bosqich joriy etish orqali shaxsga yo'naltirilgan ta'limni rivojlantirish mumkin. Shuningdek, o'qituvchilarning malakasini oshirish kurslarida interaktiv metodlar va raqamli texnologiyalarni qo'llash bo'yicha amaliy mashg'ulotlarga alohida e'tibor qaratish tavsiya etiladi. Ushbu takliflar amaliyotga tatbiq etilgan taqdirda, axborot texnologiyalari fanini o'qitish samaradorligi yanada oshadi va zamonaviy raqamli jamiyat talablariga mos mutaxassislar tayyorlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Ta'limda Axborot texnologiyalari. H.F.Xursandov. O'quv qo'llanma. – Samarqand: "SamDCHTI" nashriyoti, 2024. – 160 bet.
2. Axborot tizimlari. R.X.Alimov, O'.T.Xayitov, A.F.Xakimov, G.T.Yulchieva, O.X.Azamatov, U.A.Otajonov. O'quv qo'llanma – T.: TDIU. 2013
3. S.S. Gulomov, R.X. Alimov, X.S. Lutfullaev va boshqalar. Axborot tizimlari va texnologiyalari: Oliy oquv yurtlari talabalari uchun darslik //Mualliflar jamoasi: - Toshkent.: «Sharq». 2000 yil.
4. RAQAMLI TA'LIM MUHITIDA "AXBOROT TIZIMLARI" FANINI O'QITISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH. Xalimov Azizjon Normurod o'g'li. YOSH OLIMLAR ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI. 134-138 betlar.
5. AXBOROT TEXNOLOGIYALARI VA ULARNING TA'LIM JARAYONIDAGI AHAMIYATI. Temirov Shahrizod Uchqunjonovich. International scientific-practical conference on the topic of "Problems and perspectives of modern technology in teaching foreign languages". VOLUME 2 | SPECIAL ISSUE 20 ISSN 2181-1784, SJIF 2022: 5.947 | ASI Factor = 1.7. 326-333
6. https://uz.wikipedia.org/wiki/Axborot_tehnologiyalari